

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

II. De actibus, vacante Sede, Capitulo interdictis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

scnte; commutare iis casibus, quibus illas jure Ordinario commutare Episcopus potest. Secus est illis casibus, quibus voluntates illas Episcopus commutat jure delegationis seu commissionis Apostolicæ; cum tales ad Capitulum non transeant: sed, si factæ expressò nomine personæ, cum ista expirent: si autem factæ sint sub nomine dignitatis, ad successorem cum ista transmittantur, & Quoniam 14. de Offic. deleg. ut ad hanc Rubr. à n. 80. dictum est, & cum Moneta de Commutat. ult. volunt. cap. 5. n. 427. tradit cit. Diana ref. 34.

24. Demum generatim facere, vacante sede, Capitulum potest cætera, quæ vi jurisdictionis suæ Ordinariæ Episcopus potest, & à laudatis Pavino à p. 1. q. 3. Molina disp. 11. à n. 4. Diana Tract. 4. à resol. 4. Barbosa Jur. Eccles. lib. 1. cap. 32. à n. 62. & Ferosino Tract. 1. de Capitul. sede vac. à q. 1. latè declarantur.

ARTICULUS II.

De actibus Vacante Sede Capitulo interdictis,

SUMMARIUM.

- 25. Potestas Capituli Vacante Sede vè restricta est:
- 26. Ex I. quidem nequit conferre beneficia,
- 27. Spectantia ad solius Episcopi liberam collationem:
- 28. Nisi ea debita certis personis,
- 29. Devoluta, vel dimissa ex causa Permutationis,
- 30. Vel eorum collatio per accidens Capitulo sit permissa.

- 31. II. Secundùm aliquos admittere resignationes;
- 32. Quarum admissio verius Capitulo competit.
- 33. III. Decernere beneficiorum uniones:
- 34. Quas faciendi potestas illi rectè adstruitur.
- 35. IV. Supprimere Canonicatus & Præbendas:
- 36. V. Alienare res Ecclesiasticas,
- 37. Si ea immobiles vel pretiosæ sint,
- 38. Et non urgeat casus valde magna necessitatis:
- 39. VI. Easdem ab Episcopali ad Capitularem Mensam transferre:
- 40. VII. Super iisdem rebus subire iudicium:
- 41. Nisi res pertineant ad solius Capituli administrationem,
- 42. Vel urgeat notoria necessitas:
- 43. VIII. Licentiam Ordinandi vel literas Dimissorias dare subditis, non archidiaconis:
- 44. IX. Concedere Indulgentias:
- 45. X. Novum monasterium adificandi licentiam dare:
- 46. XI. Facere, qua Episcopo ex Privilegio,
- 47. XII. Vel ex delegatione Apostolicæ competunt.
- 48. Jurisdictio Episcopalis à Capitulo per Vicarium exercetur.
- 49. Temporalia administrantur per Oeconomum,
- 50. Et alios Officiales constitutos.

Firmata hæcenus & exemplis illustrata Regula, de Ecclesiæ administratione, sede vacante, Capitulo competente, generalis quidem: at non perpetua est; cum Jure proditæ reperiantur ab ea non pauca exceptiones & casus, quibus ea Capitularis ad-

ris administrationis & jurisdictionis generalitas, ne in Ecclesiæ damnum & principalis dignitatis præjudicium facile vertatur, merito est restricta.

26. Primò enim, sede vacante, Capitulo denegata est collatio beneficiorum Ecclesiasticorum, de Jure spectantium ad solius Episcopi liberam collationem, *c. Illa 2. hie & c. 1. pr. de Instit. in 6.* quantumvis ad eorum collationem consilium aut etiam consensus Capituli requiratur, *c. Unic. §. Cum verò in 6.* aut beneficium, Episcopò vivente, aut in ipsius mense jam ceperit vacare, Molina *Tract. 13. disp. 5. disp. 11. n. 11.* & Palao *Tract. 13. disp. 2. p. 39. n. 8.* Ratio est; quia collatio, sive libera concessio beneficii est gratia quædam & donatio, *c. fin. de Offic. Vicar. in 6.* saltem quatenus uni potius quam alteri clerico fit: & inter Episcopalis dignitatis fructus connumeratur, *Glossa in c. Cum olim 14. V. Capitulo, de Majoris & Obed. à donationibus autem Capitulum abstinere, & dignitatis illius fructus successori servare debet, c. Cum vos 4. de Offic. Ordin. & c. Quia sepe 40. de elect. in 6.* Quæ ratio etiam evincit, Capitulum Episcopo non succedere in nominatione & præsentatione huic competente; quia etiam istæ, eùm in præsentato jus non supponant, donationes, *c. fin. de Concess. præb. & fructus quidam sunt dignitatis Episcopalis, Pavinus de Capitul. sede vac. p. 2. q. 5. n. 3. Lambertin. Lib. 2. de Jure patronat. q. 2. art. 4. & Garcias p. 5. de Benefic. cap. 7. n. 52.*

27. Dixi autem, *Ad solius Episcopi, & Liberam collationem.* Prius; quia beneficium spectantia ad collationem Episcopi & Capituli simul, illò defunctò, renuntiante, translato &c. solum Capitulum: & contrà, istò suspensò vel omnibus capitularibus majoris excommunicationis

vinculò ligatis, aut aliter impeditis, solus Episcopus conferre potest, ex Constitutione Bonifacii VIII. relata *c. Unic. pr. in 6.* eùm enim Episcopus & Capitulum quoad ea, quæ ab ipsis simul seu communiter faciendæ sunt, censeantur unum corpus, *c. Novis 4. de his, quæ à prælat. illorum unò deficiente aut ad conferendi actum redditò inhabili, conferendi jus devolvitur ad alterum, Glossa in pr. cit. V. Etiam si, ubi Franc. pr. & Barbosa n. 5.* Posterius; quia in concessionibus beneficiorum necessariis, sicut præsentati institutio, electi confirmatio, uti & beneficiorum nominatis jam debitorum collationes sunt, Episcopo Capitulum succedit, *c. Cum olim & c. 11. cit.* eùm hæc sint actus jurisdictionis necessariæ: quam vacante sede penes Capitulum residere, res est satis explorata, Panormit. *in c. Ma cit. n. 6.* laudati Pavinus n. 2. Garcias n. 54. & Molina n. 11.

Ex simili causa Capitulum, sede vacante, conferre valet. Primò beneficia, quæ vi suæ institutionis seu foundationis debentur alicui certæ ac determinatæ personæ, v.g. clerico seniori ex familia fundatoris, aut huic proximiori; quia tali collatio respectu ejusmodi personæ necessaria est: & gratia, non tam Episcopi vel Capituli conferentis, quam ipsius fundatoris, proximiorum aut alium de familia extraneo præferentis, *cit. Garcias, eùmque secutus Diana p. 8. tract. 4. resol. 26.* Aliud esset, si beneficium non alicui determinatæ personæ, sed certo generi personarum, hoc est, alicui ex certa familia, collegio, civitate debitum esset; ejus enim vacantis collationem, eùm libera & respectu collationis gratiosa sit, à Capitulo fieri posse, merito negat Gonzalez *ad Reg. Cancell. 8. gloss. 45. n. 19.* Secundo, beneficia, propter

Propter inferioris collatoris negligentiam seu culpabilem moram, ad Episcopum devoluta, ut cum Joan. Andr. in 2. *Quamquam* 18. de *Elect.* in 6. Molina *cit. disp.* 11. n. 12. & aliis dictum est *Lib. 1. tit. 10. n. 10.* Tertio, vacantia ex causa permutationis, quando hæc necessaria est; vel illorum ex tali causa resignationem Episcopus quidem jam admittit, sed morte præventus ea resignantibus non potuit conferre, ut infra *Tit. 19. à n. 19.* statuatur; quia hujusmodi collatio necessariæ jurisdictionis est actus. Quarto beneficii vacantis curam & administrationem alicui idoneo clerico, assignatò ei congruò stipendiò, commendatè; vacante sede, Capitulum potest: donec illud ab eo, ad quem pertinet, alicui conferatur, ut cum *cit. Panormit. n. 4. Molina n. 11.* & aliis rectè advertit Pirthing *ad banc Rubric. n. 11. §. Et hinc.*

30. Imò conferre etiam potest uni ex pluribus, ad idem beneficium simul, vel a patrono laico successivè præsentatis, vel eò neminem præsentante, sed, cui voluerit, conferendi potestatem ipsi concedente; quantumvis enim tali casu exerceat actum gratiæ & liberalitatis, hoc tamen facit per accidens & ex concessione saltem tacita ipsius patroni, cum unum possit, plures vel nullum præsentandò, ex pluribus unum, vel quemcunque velit, deligendi potestatem in Capitulo transferentis, *Diana cit. resol. 26. §. Nec obstat.*

31. Secundo, admitti à Capitulo non posse resignationes beneficiorum, ad Episcopi collationem pertinentium, cum Glossa & Archidiacono in *can. Fraternalitatem* §. *V. Licentiam* *disp. 71.* docet Rebuffus in *Praxi, Tit. de Devolut. n. 94.* cum; quòd esse videantur actus jurisdictionis Voluntariæ: tum verò; quòd

resignationis admissio sit beneficiati quædam destitutio: destituere autem non valeat, qui nequit conferre, *arg. c. Cum ex injuncto* 12. in *fine, de Hæreticis*, ubi institutio & destitutio sacerdotum eidem tribuitur.

Sed rationes istæ leviores sunt, quàm ut intentum evincant; quia imprimis resignationis ex justa causa factæ admissio Necessariæ jurisdictionis est actus. Deinde; quia, dum sedes vacat, non Necessariam tantum, sed Voluntariam quoque jurisdictionem penes Capitulum residere, Joan. Andr. in *c. Unic. de Majorit. in 6.* Frid. de Senis *Consil. 30. n. 2. Garcia cit. cap. 7. n. 2. Gutierrez Q. D. Canon. lib. 1. cap. 11. n. 11. Molina cit. disp. 11. n. 5. Sanchez Lib. 8. de Matrim. disp. 7. n. 10.* & aliorum præcipui nominis DD. sententia est; quòd jurisdictio voluntaria Jure expressa & excepta non reperitur. Demum; quia instituendi & destituendi potestates sunt diversæ, & aliquando etiam in Episcopis separatæ; cum admittere valeant resignationes beneficiorum, Sedis Apostolicæ dispositioni reservatorum, testibus Frid. de Senis *de Permutat. benefic. q. 36. n. 62. Flamin. Lib. 7. de Resignat. q. 14. n. 7.* & aliis apud *cit. Dianam resol. 29.* sicut contra etiam instituendi potestas aliqua respectu præsentatorum Capitulo competit, *c. Unic. cit. pr. in 6.*

Quare, etiam resignationes admitti à Capitulo posse, cum *cit. Panormit. n. 2. V. Sextò Franco in c. Unic. cit. de Majorit. n. 5. Pavino cit. p. 2. q. 2. n. 11.* & aliis rectè defendit *cit. Flamin. Lib. 7. q. 23. à n. 20. § 31.* Ratio est; quia resignatio admitti potest ab eo, qui destituere potest invitum, Innocent. in *c. Quòd in dubiis* §. *de Renuntiat.* cum; quia resignatio sive istius admissio vim habet destitutionis, *cit. Flamin. q. 10. n. 7.* tum verò; quia

quia invitum destituere plus est, quàm destituere volentem, quod fit per admissionem resignationis: invitum autem destituendi potestas, sede vacante, penes Capitulum est, *Extravag. Execrabilis Joan. XXII. de Præbend. & dignit.* cuius §. *Ceterum*, recipiens secundum beneficium curatum, primum etiam invitum dimittere debet in manibus Ordinarii, hoc est, Episcopi vel sede vacante Capituli, ut *ibi* Papa declarat. Unde Capitulum, si alicujus beneficii, ad solius Episcopi collationem pertinentis, resignationem admittat, aut eò beneficiatum delinquentem privet, id commendare debet clerico idoneo, qui ejus curam & administrationem gerat: donec à novo Episcopo confirmato alicui in titulum perpetuum conferatur, *cit. Diana resol. 4. §. Major.*

33. Tertiò ab eo, sede vacante, Ecclesias & beneficia uniri posse, cum Pavino *cit. p. 2. q. 3. n. 17.* negat Azor *p. 2. Instit. lib. 3. cap. 38. q. 9. partim*; quòd Capitulum careat potestate ea conferendi, *c. Illa cit.* quã major est potestas beneficia uniendo; cum non competat prælatis inferioribus, quantumvis beneficia conferendi habeant potestatem: partim verò; quòd Capitulum derogare nequeat juri Episcopi, *c. 1. hic*: per unionem autem ei derogetur; cum, eà factã, Episcopus pro duabus collationibus facere possit tantum unam.

34. Sed verius uniendo potestatem ei cum Felino *in c. Cum olim cit. n. 9.* Petr. de Perusio *de Unionibus cap. 5. n. 28.* & *cit. Garcia p. 12. cap. 2. n. 67.* adstruunt sibi contrarius Azor *Lib. 6. cap. 28. q. 9.* & alii DD. relatis, Barbosa *de Offic. Episc. alleg. 65. n. 11.* dummodo unio non fiat in favorem Capituli, eaque jus Episcopi non diminuat: sicut contingeret, si huic subjecta Ecclesia vel beneficium alicui ei non subjectæ Ecclesiæ

vel beneficio conjungeretur. Ratio est; quia unio est actus jurisdictionis Ordinariæ, non gratiæ & Voluntariæ, ut collatio, sed Necessariæ; cum non nisi exigente necessitate vel utilitate suadente fiat.

Contra Capitulum deducta caret difficultate. Primum; quia, esto major sit potestas uniendo quàm conferendi, non tamen, ut ista, tendit ad exercendam liberalitatem & gratiam: propter quam causam ad Episcopi collationem pertinentia beneficia conferendi potestas Capitulo negatur *c. Illa cit.* Alterum; quia per unionem duo beneficia conjunguntur, quin Episcopale jus preat; cum utrique Ecclesiæ providere etiam valeat post unionem, ut rectè observat Palao *Tract. 13. disp. 6. p. 12. §. 2. n. 12.*

Quartò, vacante sede, ad Capitulum non transit facultas suppressendi canonicatum vel præbendam, ex causa auctionis distributionum quotidianarum, vel reddituum aliarum præbendarum, proventus ad beneficiati sustentationem sufficientes non habentium, Episcopis competens ex decreto S. Synodi Tridentinæ *Sess. 24. cap. 15. de Reformat. cit. Azor p. 2. lib. 3. cap. 38. q. 9.* Moneta *de Distribut. p. 1. cap. 15. à n. 29.* Diana *cit. tract. 4. resol. 50.* & Barbosa *de Offic. Episc. alleg. 67. n. 3.* partim; quia ea facultas Episcopis cum Capituli sui consensu concessa est sub nomine dignitatis, ad solos in Episcopatu successores transeuntis. Ex qua præbendas suppressendi facultatem Abbatibus aliisque prælatis, tam Secularibus quam Regularibus, etiam exemptis, Ordinariam & quasi-Episcopalem jurisdictionem obtinentibus competere, cum DD. *cit.* negat Palao *Tract. 13. disp. 6. p. 8. §. 9. n. 2.* partim verò; quia ea suppressio species quadam est alienationis, præter justam causam exposcens

Expositis consensum Capituli, c. 1. e. Tua nos 8. Sc. de lris, quæ à pralat. & huic, vacante sede, non permittit; c. Si qua de rebus, 12. q. 2. Sc. Quia saepe 40. de Elect. in 6.

36. Quintò, Capitulum, vacantis sedis tempore toto, alienare nequit res & bona Ecclesiæ, can. Si qua cit. sed ea custodire ac servare debet prælato successor, can. Hac hujus c. Quia saepe cit. Sc. Clement. Statutum 7. de Elect. Eâ tamen in re opus est distinctione inter bona, quæ servandò possunt servari: & ea, quæ tempore sunt interitura. Ex quibus

Illa, sive quæ servari nequeunt, à Capitulo vel ab hoc deputato Oeconomo alienari, etiam superioris autoritate non interveniente, permittuntur: sicut à tutoribus distrahi valent hujusmodi res pupillares, l. Tutor 7. §. 1. ff. de Auth. tutor, Sc. Lex qua 22. in fine. ff. de Administr. tutor. & merito; cum, si sedis vacantis tempore distrahi ejusmodi res non permitterentur, alienationis prohibitio ob Ecclesiæ favorè introducta, in ejus dispendiù retorqueretur, contra Regulâ Quod ob gratiam 61. in 6. Panormit. in c. 1. n. 7. & Pirthing ad hanc Rubr. n. 2.

37. Illa verò, & præsertim bona immobilia Ecclesiæ & mensæ Episcopalis, alienari à Capitulo sine Sedis Apostolicæ licentia non posse, satis clarè desumitur ex c. 1. cit. ubi Ecclesiæ Cathedrali factæ unionis dissolutio post Episcopi obitum Capitulum non permittitur ex ea ratione; quòd Episcopali sede vacante non debeat aliquid innovari; cum prælato, tanquam propriò Ecclesiæ defensore, defunctò, non sit, qui Episcopale jus tueatur; cum enim judicium, cujus eventus dubius est, contra Ecclesiam vacantem agitari non permittatur c. fin. multò magis prohibitum esse oportuit ejus rerum alienationem, quæ sonat in malam par-

tem, & reipsa videtur esse damnosa, Panormit. n. 7. cit. & cum eo Vivianus in c. cit. Confirmantur ista; cum enim ipse Episcopus Ecclesiæ inferioris vacantis bona alienare nequeat, nisi priùs ei curator sive administrator vel alius legitimus defensor deputetur, c. 1. de Reb. Eccles. alien. in 6. multò minùs bona vacantis Episcopatus alienare licebit Capitulo: nisi priùs ipsi deputetur visitator sive administrator, quem assignare de Jure solus Papa potest, c. Is cui 42. de Elect. in 6. Sc. c. fin. de Suppl. neglig. in 6. Imò ex prioris textûs dispositione etiam ab isto vacanti Episcopatu datus administrator, quantumvis non solorù Spirituum sed temporalium quoque plenâ administrationem obtineat, immobilia tamen ejus bona nequit alienare. Quantò minùs id poterit Capitulum, cujus minor quàm hujusmodi administratoris est potestas, cit. Panormit. n. 7. & Molina cit. disp. 11. n. 15.

38. Rectè tamen Doctor iste excipit casum urgentis valde magnæ necessitatis ita; ut neque alienatio differri ad futurum successorem, neque pro alienandi licentia ad sedem Apostolicam valeat recurri; tum enim, præmissò tractatu & cognitâ causâ, alienatio ei permittitur foret; quia necessitas licitum facit, quod aliàs de Jure non est permittum, arg. c. Licet 3. de Feriis.

39. Sextò, multò minùs quàm alienare in alios, bona, ad mensam Episcopalem pertinentia, transferre Capitulum sine Sedis Apostolicæ autoritate potest ad suam sive Capitularem; idque non solum; quòd vacans prælatura seu dignitas Episcopalis careat legitimò defensore: sed etiam; quòd ita Capitulum in proprio factò, sive in commodum & utilitatem propriam præstaret autoritatem, contra Regulam l. Pupillus 5. pr. ff. de Auth. tutor. c. fin. de Institut. & præfer-

præsertim *Clement. 2.* junctâ *Gloſâ 7. Mensa, de Reb. Ecclef. alien.* Interpp. ibi aliôsque DD.

40. Septimò, neque alienare duntaxat, sed judicium etiam sive litem super Ecclesiæ bonis & juribus inchoare, aut à prælato defuncto ante obitum inchoatam, sive agendò sive respondendò, prosequi, vacante sede, Capitulum prohibetur *c. fin.* ubi ab Honorio III. tanquam invalidæ reprobantur depositiones testium, vacante & legitimò defensore carente Ecclesia, receptæ. Ratio est; quia ex una, Ecclesia fungitur vice & gaudet jure minoris, *c. 1. & c. Auditis 3.* De *integ. restitut.* ex altera verò parte, judicium & sententia contra minorem, tutore & curatore carentem atque indefensum, lata non tenet, *l. Alia 45. §. fin. & l. Contra 54. ff. de Re judic.* Unde, ut judicium & sententia contra Ecclesiam lata teneat, Visitatorem vel administratorem ad effectum agendi à Papa ei dari est necesse, *arg. c. Is cui cit. Panormit. in c. fin. cit. n. 5. Gigas de Pensionibus 9. 65. n. 5. & Barbosa in c. fin. cit. n. 3.*

Hac tamen in re opus est geminâ distinctione. Unâ inter ipsas Ecclesias; cùm, si Ecclesia Cathedrali inferior & Episcopo subiecta sit, ejus vacantis Capitulum seu conventus, interveniente auctoritate Episcopali, tanquam superioris & prælati sui immediati, Ecclesiæ vel monasterii sui jura, agendò & respondendò, tueri in judicio possit præsertim, si id exigat necessitas aliqua, vel vacatio diu sit duratura. Si autem Ecclesia Conventualis aut Collegiata non sit, ejus præsertim diutius vacantis res & jura tueri Episcopus possit, Panormit. *in c. fin. cit. n. 4. & Laiman Traët. de Alienat. Canon. n. 49.*

41. Si verò Ecclesia Cathedralis, aut istâ quidem inferior, sed tamen exem-

pta sit, loctis est alteri distinctioni inter res seu bona & jura, super quibus orta controversia exigit cognitionem definitionemque judicialem; cùm, si ista propria ipsius Capituli, à prælaturæ bonis divisa & quoad administrationem etiam, separata sint, super iis convenire & conveniri in judicio, vacante imò etiam plenâ sede, Capitulum per procuratorem vel syndicum possit, per tradita *Lib. 2. tit. 1. n. 42. Pirrhing ad banc Rubr. n. 8. in fine.* Si verò bona & jura propria prælaturæ, vel huic & Capitulo communia sint, super iis actionem vel defensionem judicialem suscipere Capitulum vel conventus non possit, per rationem supra allatam & dicta *l. cit.*

Excipiendus tamen est casus magnæ & notoriæ necessitatis; cùm enim, hac urgente, Ecclesiæ vel monasterii rem immobilem valeat alienare, multò magis pro ea agere vel respondere in judicio valebit, *Gloſſa in c. Edoceri 21. V. Debeant, de Rescriptis.*

Octavò, sede vacante Capitulum, licet Episcopo extraneo dare valeat licentiam in sua diocesi Pontificalia exercendi, *vg. solenniter celebrandi, consecrandi Ecclesias, conficiendi Chrisme & confirmandi &c.* subditos tamen suos dioceſanos ordinandi potestatem ipsi, aut his, si ratione beneficii recepti vel recipiendi arctati non sint, literas Dimissorias concedere intra annum à die vacationis inductæ non potest, ex decreto S. Synodi Tridentinæ *Seſſ. 7. cap. 10. de Reformat.* ut dictum *Lib. 1. tit. 11. n. 75.*

Nonò, Capitulum Episcopo non succedit in concessione Indulgentiarum: de qua tamen potestate dubitandi ratio est; quòd illarum concessio, non Ordinis, sed jurisdictionis Episcopalis sit actus, *c. Quod autem 4. de Penit. & remiss.* nullusque extet Canon, quò eius ad Ca-

ad Capitulum transmissio difficilis reddatur. Ex qua ratione Indulgentias concedendi potestas Capitulo adstruitur à Sylvestro *V. Capitulum*, n. 10. Azor p. 2. *Instit. lib. 3. cap. 17. q. 9. Zerola Prax. Episcop. V. Indulgentia*, n. 2. & aliis contra Archidiacon, in c. 1. de *Pœnit. ac remiss. in 6. Sotum in 4. dist. 21. q. 1. art. 4. 5. Hinc fit, Suarez disp. 55. de Pœnit. 54. n. 5. & alios, meritò dissentientes; quòd Capitulum Episcopo non succedat in potestate jurisdictionis, specialiter concessæ ipsius dignitati Episcopali: huic autem ita attributis Indulgentiarum concessio adnumeretur, c. *Accedentibus* 12. de *Excess. pralat.**

Neque Episcopatum Indulgentiarum carentia subditis diocesanis, sede vacante, justò difficilior est; quia illis per se non diu caret: & interea frui possunt liberaliter concessis à Papa & Episcopis antecedentibus, & istorum morte non expirantibus. Accedit; quòd ii etiam Doctores, qui illas largiendi potestatem adstruunt Capitulo, tutius esse asserant, si hoc nomine suo illas concedendi facultatem alicui Episcopo committat, ut notat *cit. Barbosa alleg. 88. n. 21.*

45. Decimò, Capitulum Episcopo non succedit in concessione licentiæ edificandi novum monasterium, *cit. Diana resol. 68. in fine, & Fermosin. q. 17. n. 16.* id de Vicario Capitulì, vacante sede, totam illius jurisdictionem exercente, à S. Congreg. Cardd. Trid. Interpp. 19. Januarii 1633. declaratum, asserentes; quòd Episcopalis licentia constituat formam, novi monasterii erectioni præscriptam *Constitutione Gregorii XIII.* quæ incipit *Quoniam*, edita 23. Julii, 1603. ut *Lib. 5. tit. 31. à n. 24.* plenius tradetur: formæ autem constitutiva per æquipollens nequeant adimpleri, l. *Qui per salutem* 33.

ff. de Jurejurando Tiraquell. *L. Connub. V. Express. n. 187.*

Undecimò, non succedit in jurisdictione, Episcopo ex speciali privilegio vel delegatione Apostolica competente; cum illi non succedat in ipsa dignitate, cui delegatio fieri videtur, Panormita in c. *Cum olim cit. n. 3. Decius in c. Quoniam* 14. de *Offic. deleg. n. 3. Quaranta in Summa Bull. V. Capitulum*, n. 1. §. *Quia in aliis* & alii apud Barbosam *Jur. Eccl. lib. 1. cap. 32. n. 104. & cit. Dianam resol. 2. sub cujus finem* id firmat Stylo Curie Romanæ: à qua dispensationes matrimoniales, vacante sede, etiam si id nominatim petatur, non Capitulo, sed viciniori alicui Episcopo committi solent

Duodecimò, neque etiam in potestate, quam variis casibus in exemptos Episcopus, præcisè tanquam sedis Apostolicæ delegatus, à Jure habet, ut insinuatum est n. 15. & *Lib. 1. tit. 29. à n. 9.* Nonnullos alios casus, quibus jurisdictione Episcopalis, vacante sede, ad Capitulum non transit, dabunt DD. *cit. & præsertim Barbosa cit. cap. 32. à n. 104.*

Ea etiam, quæ ad jurisdictionem & 48. administrationem Episcopalem pertinent, sede vacante, Capitulum non tractare per se, sed aliis committere tenetur, ex decreto S. Synodi Tridentinæ *Sess. 24. cap. 16. de Reformat.* quòd

Imprimis Capitulum penes se residentem spiritualium administrationem committere jubetur Officiali seu Vicario, intra octo dies post Episcopi mortem constituendo vel confirmando: cujus Officii declaratio data est *Lib. 1. tit. 28. art. 4. 1010.*

Deinde, licet antiquò Jure penes se 49. residentem rerum temporalium administrationem Capitulum per se ipsum communiter gerere, si vellet, non prohiberetur, modernò tamen, *Oeconomum unum vel plu.*

vel plures fideles ac diligentes decernere debet, qui rerum Ecclesiasticarum & proventuum curam gerant, quorum rationes ei, ad quem pertinebit, sint reddenduri, cap. 16. cit. Quod statuendi ratio fuit; ne ex Capituli administratione communi Ecclesia, ut plerumque solet, in rebus suis facile pateretur detrimentum; cum magistro usu compertum sit, Naturali quodam Vitiò res, quæ communiter possidentur & administrantur, quasi non suas, neglectui communiter esse, l. *Memimus* 2. pr. V. *Naturale*, C. *Quando & quò* quarta deb.

Cura autem, quæ ejusmodi Oeconomo ex suo munere imminet, non est in eo, ut super Ecclesiæ rebus ac juribus moveat lites, aut jam motas ac pendentes prosequatur; cum litis super illis suscitatio & pertractatio, vacante Sede, interdita sit, c. *fm*, ut n. 40. est dictum: sed, ut ejusmodi res ac jura conservet illata sive in eo statu, in quo inductæ vacationis tempore fuerunt, & atq; colligat custodiat fructus ac redditus ejus, qui decessit, in

prælatura successoris, arg. c. *Chm vobis de de Offic. Ordin.* cui etiam exigenti administrationis suæ rationem reddere tenetur: licet eam Capitulo jam reddidisset, ex declaratione S. Congreg. Cardd. Interpp. apud Garciam p. 8. de *Benefic. cap. 7. n. 2. 3. declarat.* 11.

Demum, vacante Sede, constitui à Capitulo possunt judices Foranei ac Pedanei, alique Officiales & administratores, quos diocesis regimen exposcit: quorum & Oeconomi deputationi, licet certus terminus à Concilio præfixus non sit, ordinariâ tamen praxi à Capitulo, intra octo dies ad Vicarii electionem congregatis, alios quoque Officiales deputati contuevisse, testis est Fermosin *Tract. cit. q. 15. n. 13.* Cujusmodi foranei ac pedanei judices & Officiales alii, sede vacante, remoti, ad officii & administrationis suæ rationes reddendas, à Capitulo; officio verò sine remotione finito, à demortui vel translati Episcopi successore compelli possunt: sicut de Vicario Capituli dictum est *Lib. 1. tit. 28. n. 78.*

TITULUS X.

De iis, quæ fiunt à Prælati sine consensu Capituli.

SUMMARIUM.

1. Consensus iste necessarius est ad rei immobilis vel pretiose alienationem:
2. Cui præmittendus est Tractatus Capitularis:
3. Sed fere unicus tantum:
4. Etiam, cum alienatur res Ecclesiæ conventualis.
5. Tractatum sequitur Capituli Consensus,
6. Expressus, si alienatio perpetua:
7. Saltem tacitus, si ea solum temporanea sit.
8. Con-